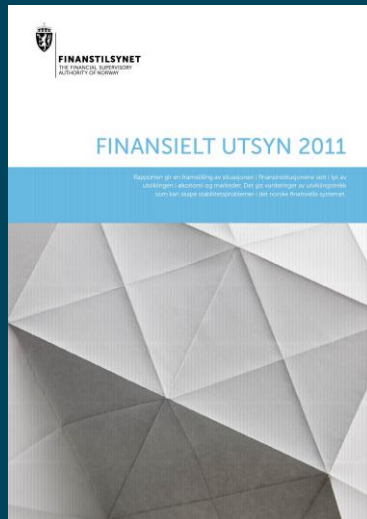

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

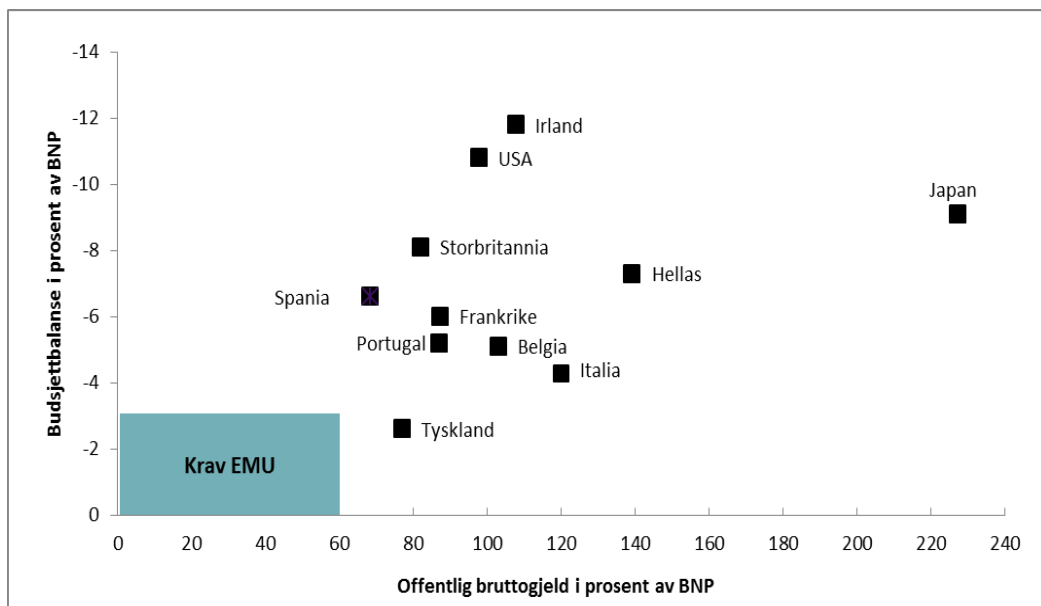

Finansielt utsyn 2011 Risiko og finansiell stabilitet

Finanstilsynsdirektør Bjørn Skogstad Aamo
Pressekonferanse 10. mars 2011

Statsfinansielle utfordringer

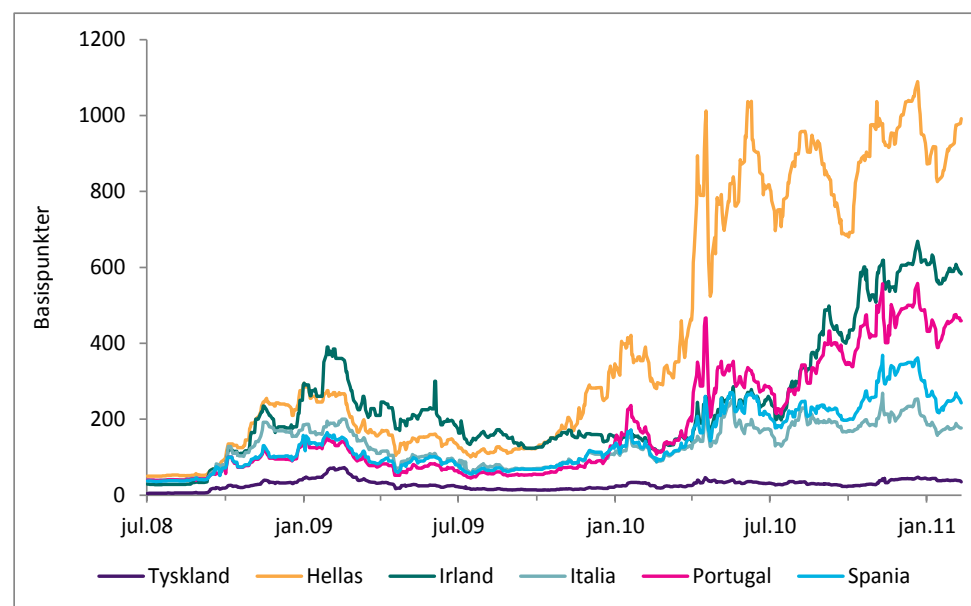
Budsjettunderskudd og offentlig bruttogjeld (2011)

Kilde: IMF Fiscal Monitor

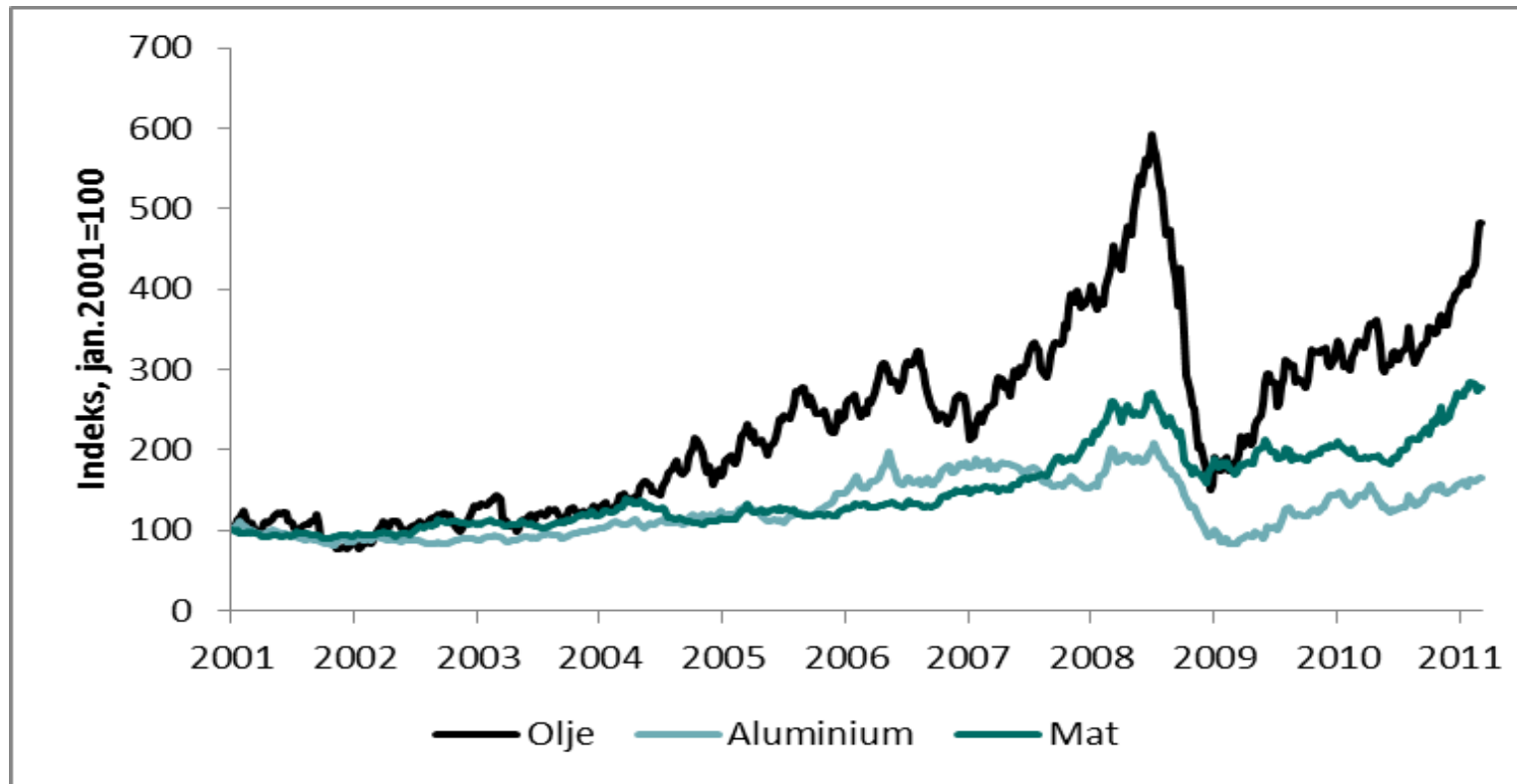
Reaksjonen i finansmarkedene

CDS-priser

Kilde: Reuters EcoWin

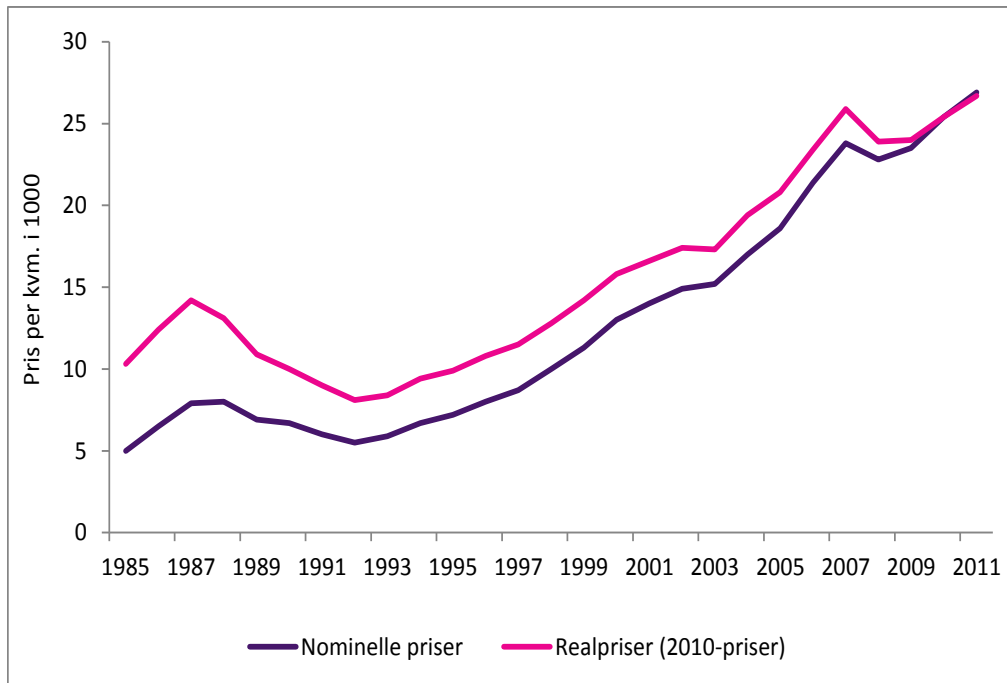
Råvarepriser

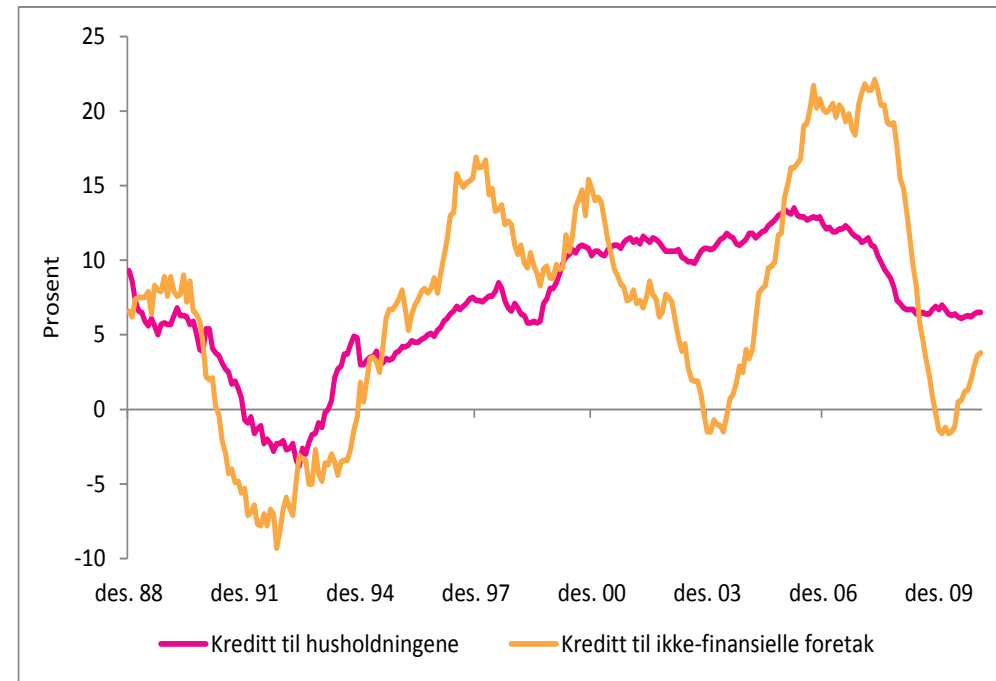
Kilde: Reuters EcoWin

Boligpriser og kredittvekst

Boligpriser

Kredittvekst, husholdninger og foretak

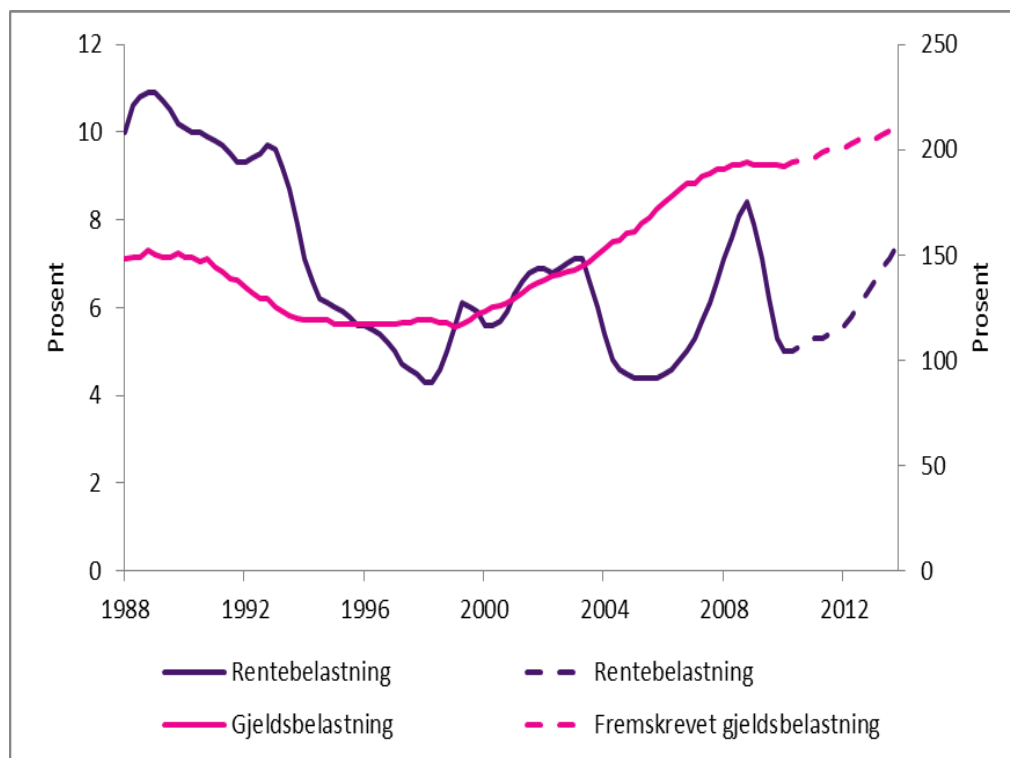

Kilder: NEF, EFF, Econ Pöyry, Finn.no

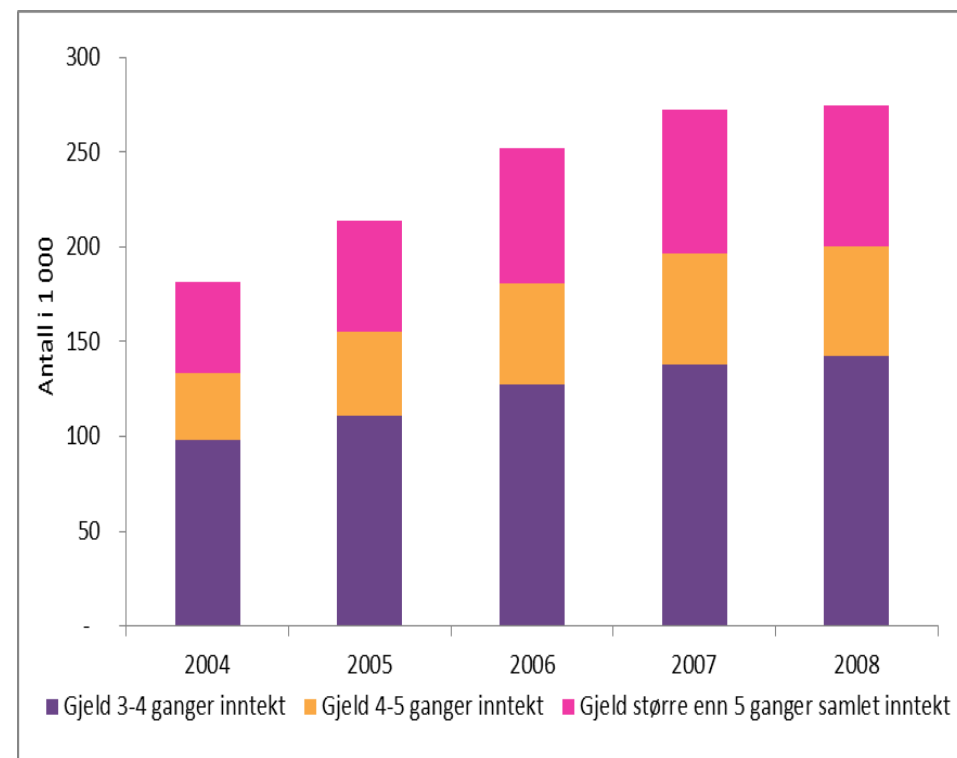
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Husholdningenes gjeldsbelastning

Rente- og gjeldsbelastning

Ant. husholdninger med gjeld større enn 3x disponibel inntekt

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Kilde: Statistisk sentralbyrå

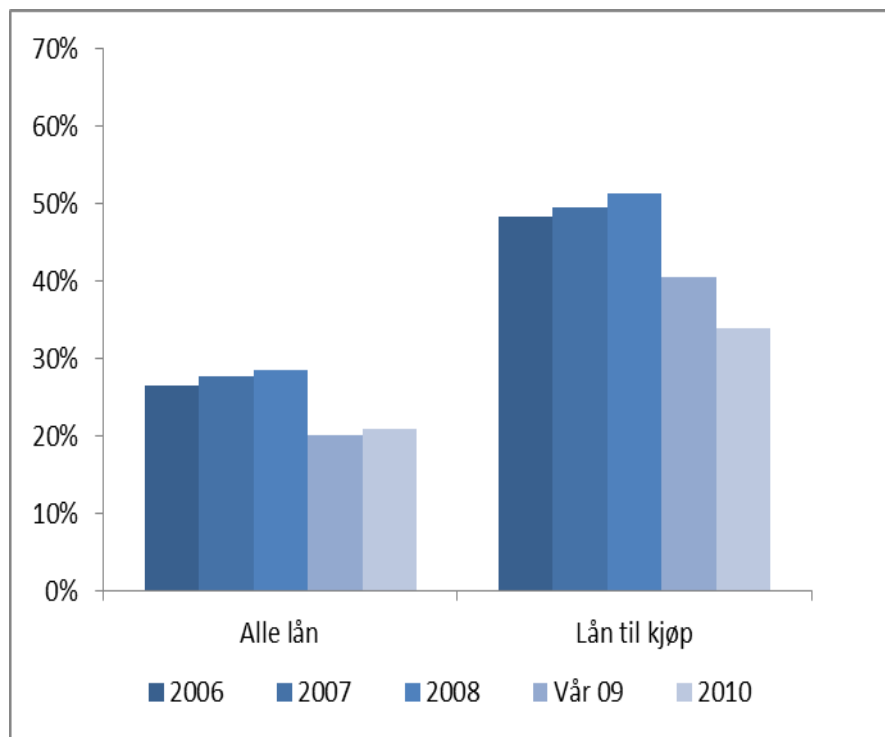
Husholdningenes rentebelastning

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finanstilsynet

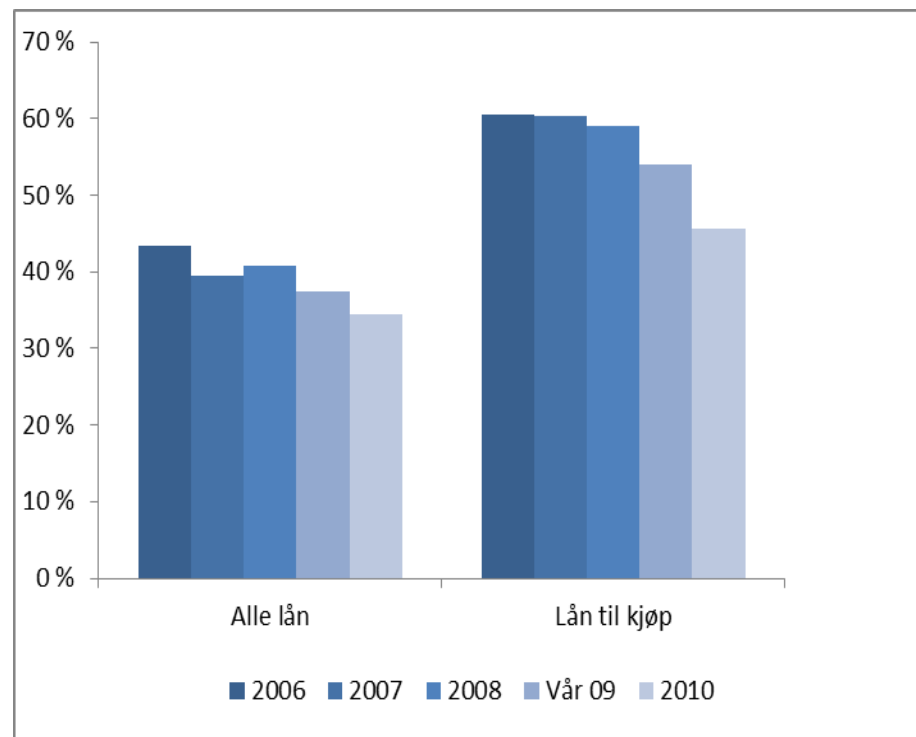
Boliglån: Nedbetalingslån

Andel lån utover 90 prosent, alle kunder

Kilde: Finanstilsynet

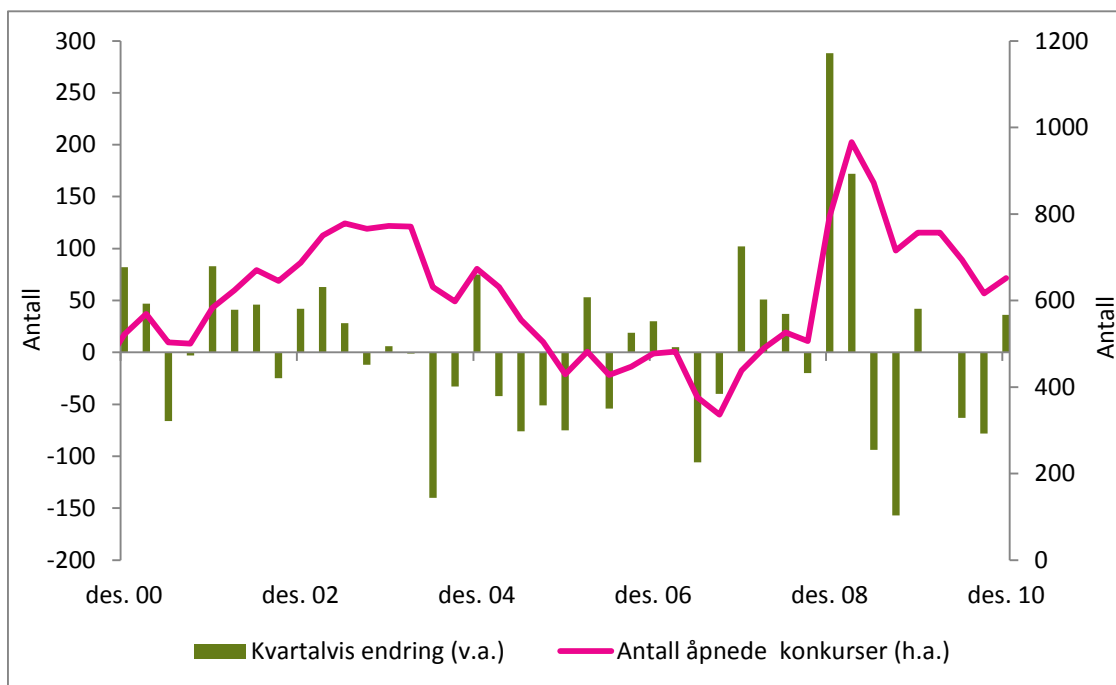
Andel lån utover 90 prosent, kunder < 35 år

Kilde: Finanstilsynet

Foretakssektoren

Utviklingen i konkurser

Kilde: Statistisk sentralbyrå

- God lønnsomhet i 2010
- Forventes god også i 2011
- Bankenes største eksponering er mot næringseiendom og skipsfart
- Utviklingen i næringseiendom avhengig av rente og innenlandsk etterspørsel
- Konsolidering i husholdningssektoren vil smitte til foretakssektoren, herunder næringseiendom
- Skipsfart avhengig av internasjonal handel, rateutvikling og tilførsel av nye skip

Oppsummerende vurderinger (1)

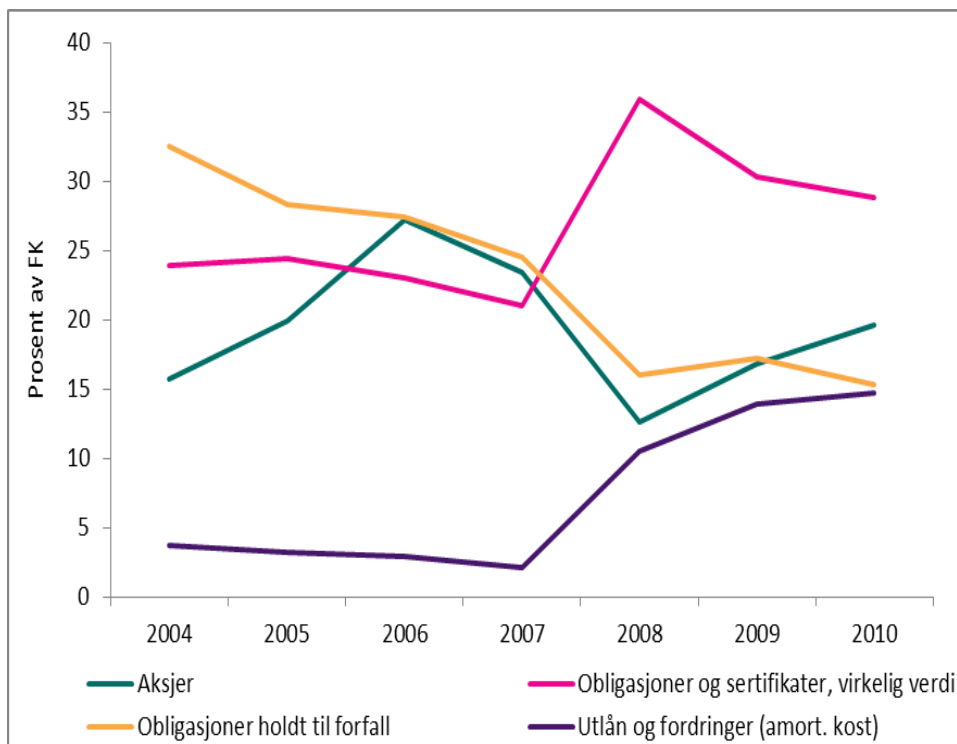
- Stor usikkerhet i internasjonal økonomi
 - Moderat vekst og høy ledighet i I-land
 - Statsfinansielle problemer i mange land
 - Økte råvarepriser – renteøkningene kan rykke fram
- Viktig stresstest for europeiske banker – Norge, med DnB NOR, deltar
- Gode utsikter for norsk økonomi, men også usikkerhetsfaktorer
 - Internasjonalt tilbakeslag
 - Husholdningenes gjeld og boligprisene på rekordhøyt nivå. Fallende men fortsatt høy belåningsgrad

Oppsummerende vurderinger (2)

- Nytt omfattende regelverk for bank og forsikring
 - Norske banker oppfyller allerede i stor grad de nye minstekravene til kapital, men det er behov for fortsatt kapitalstyrking i årene framover
 - Norske banker har fortsatt utfordringer knyttet til de nye likviditetskravene
 - Solvens II vil bli krevende for flere livsforsikringselskaper
- Risiko for kredittrevet boligboble
 - Gradvis normalisering av renten bør ikke utsettes for lenge
 - Nye retningslinjer for boliglån må følges tett tilsynsmessig og må om nødvendig suppleres med mer direkte reguleringer.
- Motsyklisk buffer kan først vurderes innført fra 2013
 - Styrking av bankenes egenkapital i 2011 og 2012 må bygge på pilar 2 i Basel II-regelverket og fortsatt tilbakeholdelse av overskudd.

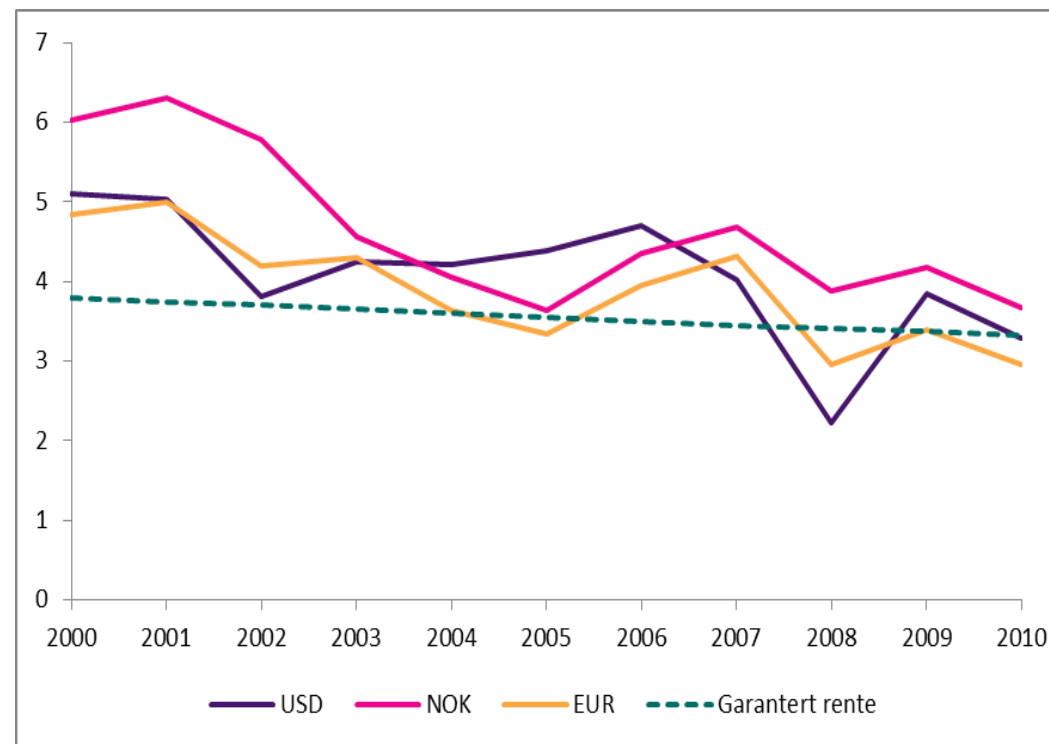
Markedsrisiko i livsforsikringssselskaper

Aktivaklassefordeling

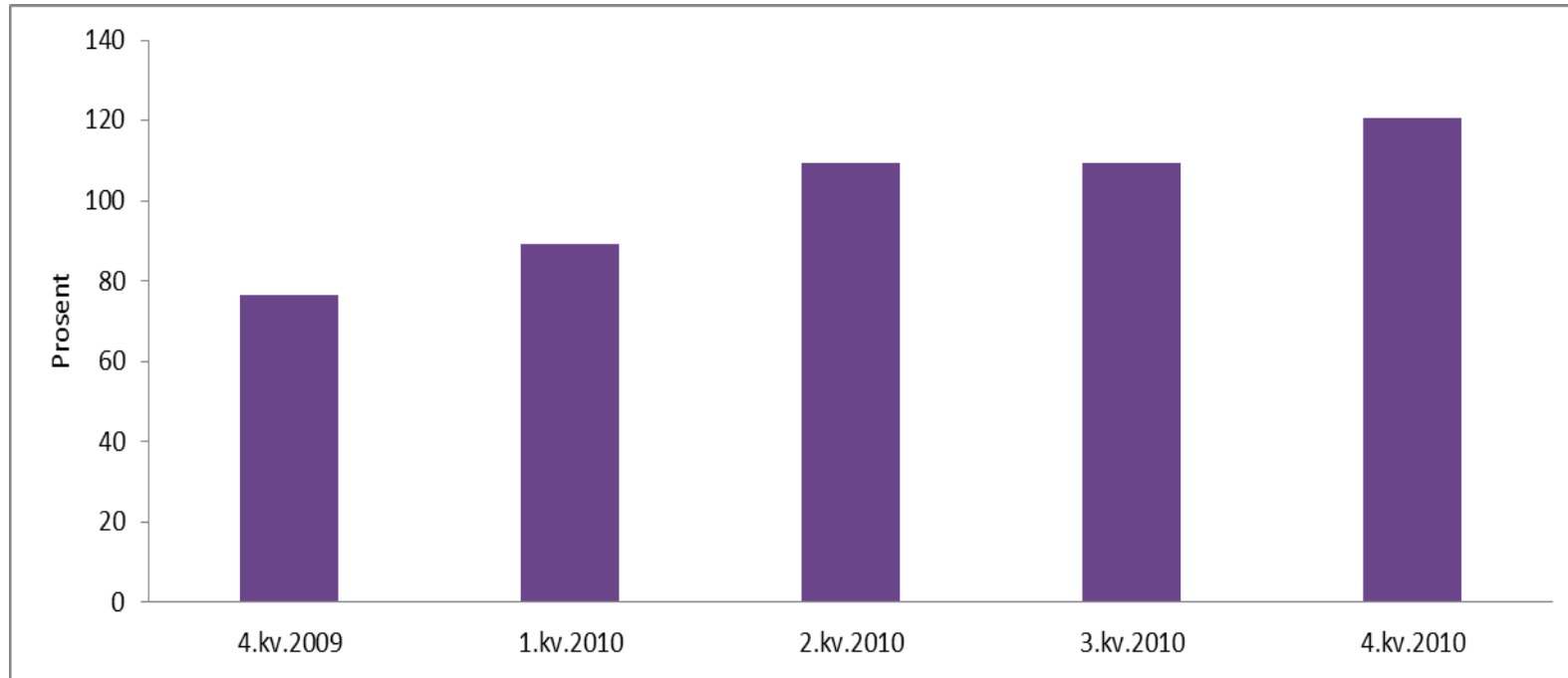
Kilde: Finanstilsynet

Lange renter og garantert rente

Kilde: Finanstilsynet

Bufferkapitalutnyttelse i livsforsikringssselskapene

Samlet tapspotensial ved stresstest i prosent av bufferkapital

Kilde: Finanstilsynet

Virksomhetsregler i livsforsikring (1)

- Solvens II, som trer i kraft fra 2013, synliggjør risikoen knyttet til produkter med avkastningsgarantier og medfører skjerpede soliditetskrav for livsforsikringselskapene
- Flere av de norske livselskapene har i dag ikke tilstrekkelig bufferkapital til å kunne møte de krav som Solvens II vil medføre
- Innføring av solvenskrav basert på markedsverdier (Solvens II) kan forsterke det kortsiktige fokuset i selskapenes kapitalforvaltning
- Spørsmålet om norske virksomhetsregler er hensiktsmessige for kunder og selskap aktualiseres av Solvens II
- Finanstilsynet foreslår endringer i virksomhetsreglene som gir større mulighet for langsiktig forvaltning tilpasset tidshorisonen i pensjonsforpliktelsene, og dermed høyere forventet avkastning

Virksomhetsregler i livsforsikring (2)

- Finanstilsynets forslag bidrar til forenkling av regelverket og klarere skille mellom risiko dekket av kunden og risiko dekket av selskapet
- Kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger foreslås slått sammen til ett bufferfond
- Bufferfondet skal være kundefordelt, følge med ved flytting og skal kunne dekke negativ avkastning
- Alt avkastningsoverskudd avsettes til bufferfondet inntil fondet har nådd 10 prosent av premiereserven, og tildeles kunden med endelig virkning når bufferfondet har nådd 15 prosent
- Forslag om frivillig overgang til pensjonskapitalbevis med investeringsvalg (fripoliser og gamle individuelle produkter)

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

post@finanstilsynet.no

